

Molí de Mogoda

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Plaça del Molí. Mogoda (08130 - Santa Perpètua de Mogoda)

Coordenades:

Latitud: 41.52975
Longitud: 2.19639
UTM Est (X): 432959
UTM Nord (Y): 4597879

Classificació

Número de fitxa 08260 - 27
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XII-XVIII
Any 1181
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En runes, deixat. Sense senyalització.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya - INCASOL
Autoria de la fitxa Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dt., 28/04/2009 - 02:00

Descripció

El molí de Mogoda es troba situat a la plaça del molí de Mogoda, a pocs metres dels pous de glaç. Actualment es troba en runes. Des del nucli urbà l'accés a Mogoda es fa des d'una rotonda situada entre les avingudes Onze de setembre i avinguda Mossèn Jacint Verdaguer. Si es continua cap a llevant per l'avinguda Onze de setembre es troba una segona rotonda on cal trencar a la dreta. Seguint la pista arribem pel camí la Bòbila Bellsolà al nucli de Mogoda. El molí es troba al nord-oest del nucli de Mogoda. Aquest nucli es troba al sud-est del nucli urbà, entre la riera de Caldes, la carretera de Caldes i la línia de Renfe Mollet-Papiol.

El molí de Mogoda és avui un edifici en runes, cobert de vegetació i deixalles, que no permeten observar la seva estructura. Aquest edifici va estar en funcionament fins a mitjans del segle XIX que s'abandonaria. Tot i en mal estat encara estava força sencer l'any 1972, quan va ser fotografiat per Fermí Vinyals (CANYAMERES, 2009: 115). Les runes que queden avui són només una petita part de l'edifici que hi havia llavors. En aquell any encara s'apreciaven a més de l'edifici el carcabà del molí amb les restes del que era el rodet, l'arbre, el pany i la canal.

Observacions:

L'antiga bassa del molí es trobaria on actualment hi ha el camp de futbol, al costat mateix del molí. S'observa oculta darrera la vegetació restes dels murs de l'antiga bassa.

Història

Ressenya històrica extreta de CANYAMERES (2009: 112-114). 1181. Podria ser la data de la primera referència sobre el molí de Mogoda.

1187. Concòrdia entre Bernat de Mogoda i Pere de Sant Vicenç (senyor del castell de Cabanyes) sobre l'aigua que agafa Pere de Sant Vicenç per al seu molí de Prat de Caurell al Besòs, al carcabà dels molins de Bernat de Mogoda. Per aquesta concòrdia Pere de Sant Vicenç havia de fer un pontet per recollir tota l'aigua sens cap impediment i retenció.

1287. Es pot confirmar l'existència d'un casal de molins fariners a Mogoda. El rec que portava l'aigua al molí de Mogoda travessava pel bell mig de tota la plana de llevant de la riera de Caldes.

1703. Una riuada nega el rec moliner que portava l'aigua al molí de Mogoda i després al rec i al gorg de Mogoda. En successives inundacions, els cartoixans demanaren al batlle general de Catalunya que requerís als altres propietaris veïns amb la riera per on passa el camí ral i el rec moliner, i el rec dels horts, Jaume Banús, Josep Vaquer, de la parròquia de Cabanyes, Francesc Casanoves i Jaume Colomer, que contribuïssin en les despeses de fer aquestes defenses i que en fessin més des del camí de Santa Perpètua de Mogoda a Granollers en avall, així com l'actuació de canalitzar l'aigua del rec per sota el camí ja que fins llavors es perdia aigua provocant fangueig a l'esmentat camí.

1706. Aiguats que desbordaren la riera de Caldes i feren malbé el rec moliner de Mogoda.

1711. Una nova riuada inunda quasi totes les terres per on passava el rec del molí de Mogoda, i per això, amb consentiment dels propietaris, el prior de Montalegre manà canviar el curs del rec del molí. El nou rec continuava des de la sortida de la propietat Anglè, pel torrent que hi havia sobre de les cases d'en Vilana (Can Bernades Vell).

1752. El prior de la cartoixa demanava a la Reial Intendència del Principat, que els fossin establertes les aigües subterrànies de la riera de Caldes des de l'ermita de Santa Magdalena (Palau-solità) fins al molí de Mogoda.

1754. Eulàlia Tagell i Pi retirà la demanda contra la cartoixa de Montalegre. Aquest seria per tant el final dels problemes del rec de Mogoda i els antecedents de la construcció de la mina de Mogoda.

El molí de Mogoda va continuar funcionant tot el segle XVIII.

Segle XIX. Primera meitat. L'Estat desamortitza les terres de l'església i de les ordes monàstiques com la cartoixa de Montalegre. La gran finca de Mogoda fou venuda en tres lots.

1844. Es va fer subhasta pública i es firmaven les escriptures de venda en poder del notari de l'Estat Manuel Clavillart. Un lot fou adjudicat a Pere Gil i Pau Torrents Ribalta, mercaders de Barcelona. El segon i tercer lots foren adjudicats a Josep Safont.

Segona meitat. Com la majoria de molins fariners propers a Barcelona deixà de funcionar per la introducció i competència de la molt més productiva indústria farinera moderna, moguda per les màquines de vapor.

Bibliografia

CANYAMERES, Esteve (2009). Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX). Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

